

no v hermelinast plašč. Prižgem cigareto, dim se pokadi. Diši po dobrem tobaku. Še malo postojimo, se usmerimo na Fridrihštajn in po fridrihštajnski poti nazaj v kočjo PD Kočevje. Prijetno utrujeni in razpoloženi nekaj pijemo. Posedamo ob topli peči, se pogovarjamo – in smeh je bil. Kamor pogledam, povsod bogastvo besed mladih ljudi. In pes je, ves vesel, skakal od enega do drugega. Z mehкими sencami dreves se počasi dela popoldan. Samotna kljuka na vratih me gleda, kdaj jo bom prijel. Počasi pospravljamo, pometamo, gasimo ogenj. Dajemo smeti v smetnjak. Nahrbtniki so prazni, le steklenice so v njih. Ko se oblečemo, ko zadegamo nahrbtnike na ramo

in vzamemo palice v roke, gremo po kratki stezi na pot. Primem za kljuko, soba se prazni. Zaklenem vrata. Jakob gre naprej, mi za njim v gosjem redu. Pot je kmalu narejena, vsa se blešči od žarkov sonca.

S počasnimi koraki, kakor v filmu, gremo po rahlo zarisani poti mimo inštitutskega gozda do stare jelke na križišču ter po bližnjici v dolino. Strmine nas ne motijo, ker so skale pokrite z debelim snegom. Rahlo položen del poti je za nami. Pot strmo pada navzdol do ovinka druge mestne ceste. Od tu naprej pa gre spet po strmini do prve mestne ceste. Še malo in v dolini smo.

Vse sveže je, pokrito s čistim, belim snegom.

IZPOSOJENA GROTESKA

PISANI GORNICI MODERNE DOBE

Zadnja leta je športna moda močno vdrla tudi v gorski svet in se je vsaj dotaknila, če že ni popolnoma omrežila športnih plezalcev, turnih smučarjev in čisto navadnih planincev. Poprej je bila ta modna ponudba zelo pičila. Tudi zaradi pomanjkanja denarja je bilo po tem komajda kakšno povpraševanje. Dandanašnji pa je šlo to v drugo skrajnost. Človek se lahko vali po snegu navzdol, kar ni nič hudega, le da mora biti pri tem oblečen perfektno in v slogu.

V temen kotichek mojih misli in moje duše so se že pogosto prikradle misli: kaj bi mi na koncu koncev pomagal vijolično-rumen oprjet dres, če pa se mi tresejo kolena in če so prsti kot puding! Videla sem že rožnato-rdeče (oprostite: pinki!) pobarvane gorske kolesarje, ki so morali že pri skromnem klancu stopiti s kolesa in ga potiskati pred seboj. Takšnih primerov pa je še več.

Dobra obutev je za gornika še vedno izredno pomembna, če ne kar življenjsko važna. Še pred dvanajstimi leti sem imela en par hribovskih čevljev, dobrih, solidnih, iz usnja, na katere je bilo mogoče pritrčiti dereze. Z njimi sem šla plezat in tudi sicer vsepovsod v gore. Danes imam par modro rumenih plezalnih copat ali čevljev, par rdečih srednje težkih hribovskih čevljev, par rjavih čevljev za treking in par belih plastičnih čevljev. Seveda tudi par tistih nič kaj simpatičnih pokvek, imenovanih čevlji za turno smučanje, zeleno oranžnih, seveda. Koleno me zaboli, če se samo spomnim nanje.

Pred vsako turo imam sama s seboj vedno enak kviz: katere naj vzamem s seboj? S srednje težkimi ne morem tako hitro hoditi, s trekinškimi čevlji v visokogorskem svetu nisem tako zanesljiva, s plastičnimi čevlji se ne smem peljati po nobeni moreni in po nobenem gručču,

v plezalnih čevljih me že v avtomobilu boljijo prsti – in tako dalje. Torej bom obula čevlje za običajne ture (kakršnih imam tudi dva ali tri pare) in najela tujega delavca, da bo za menoj nosil vse druge pare. Potem se bom lahko odločala glede na teren.

Ko že govorim o tem, da bi kdo kaj nosil za menoj, ni daleč do tega, da bi se lahko jezila na nahrbtnike. Da, jezila! Toda roko na srce, moji somišljeniki v jadikovanju: ali mi kdo lahko pokaže moderen nahrbtnik, ki je tako praktičen in funkcionalen, kot so bili stari ruksaki? Imam sicer plezalni nahrbtnik živo rdeče barve, enega

Predlagamo izlet: Gora Oljka

Gora Oljka (733 m), imenovana tudi »Savinjski Riggi«, je za Celjane to, kar je za Ljubljančane Šmarna gora: razgledna točka, izrazit vrh severno od srednjega dela Celjske kotline, ki od vsepovsod pritegne pozornost. O tej gori je **Fran Kocbek** v svojem vodniku zapisal: »Gora Oljka je zelo lepa razgledna gora v Spodnji Savinjski dolini. Od tam se vidijo zahodne Savinjske planine, Golovec, Pohorje, Donat, Kum, posebno pa Savinjska dolina. Od tod vidiš 64 cerkv. Na vrhu je cerkev z dvema zvonikoma. Takoj nam pade v oči, kadar se oziramo nanj s sosednjih vrhov naokrog ali z marsikaterih bolj oddaljenih. Prepoznamo jo po dvostolpni cerkvi z umetnostnozgodovinskimi vrednotami.«

Iz Celja se peljemo po glavni cesti do zahodnega konca Šempetra, kjer (v Dobrte-

rumeno-rdeče-modre barve za manjše ture, veliko omaro v dve nadstropji in v umirjenih barvah za velike podvige in poseben nahrbtnik za turno smučanje. Slejkoprej pa skoraj vedno zagrabim starega, ker med vsemi nahrbtniki iz bogate izbire in iz visokega cenovnega razreda nisem našla niti enega samega, ki bi bil tako dober in vsestranski.

Že oblike teh modernih nahrbtnikov so take, da bi človek skočil iz kože. Ker sem skromne postave, imam vedno dobro tretjino takšne moderne do vrha polne pošasti vseskozi za vratom. Vidno polje je zaradi tega zelo omejeno. Kadar moram v toplejših krajih in deželah ali pa ob toplejšem vremenu posaditi klobuk na glavo, lahko gledam samo še predse in nikamor drugam. Nikoli tudi ne bom razumela, zakaj novi nahrbtniki nimajo nič več stranskih žepov. Slišala sem že za gornike, ki so iskali rokavice, ko pa so ga razkopavali, da bi prišli do njih, jim je nahrbtnik padel v ledeniško razpoko.

Pa listajmo dalje! Ker sem kot mladinska vodnica seveda »pink thing«, sem si letos kupila nove hlače. Poslikane, se razume. Bile so lepe barve, iz lahkega bombaža, čudovite za nošnjo. Tako sem vsaj mislila. Lahka bombažna tkanina pa je bila že v prve pol ure popolnoma prepotena, tako da sem morala ostanek ture pretrpeti z mokrim povojem okrog trebuha in križa. Poslikava je šla v barvo, zato imam od takrat ene olivno-rumeno-zelene spodnje hlače in prav tak robec. Hlače pa sem seveda nosila na več turah, saj so bile dovolj drage.

Obstajajo tudi novi modeli plezalnih oziroma gimnastičnih hlač, ki imajo sicer zelo prijetne

lastnosti, ko jih nosimo, vendar pristajajo le na brezhibne postave. Ali pa bi radi, da bi vas na prvi plezalni turi zamenjali za pošast iz predzgodovine? Kot tip, ki rada hodim na daljše ture, bi komajda lahko priporočila, da bi se s takimi hlačami lotili daljše plezalne ture srednje težavnostne stopnje. Bi šle v franže? Kje pa, le nekaj trakov bi viselo stran! Bi bilo hladno, ko bi se spustila megla? Nnnnnnikakor!

Z zgražanjem sicer mislim na stare lodnaste hlače minulih dni, ki so same od sebe stale pokonci, kot bi sodile k viteškemu oklepu, kadar so bile primerno namočene. Dogajalo pa se je tudi, da so v takih primerih tako skočile skupaj, da so lahko pozneje pomagale le velike krojaške škarje. Toda normalne pumparice v resnici sploh niso bile tako slabe. Zadnja leta sem vedno nosila le stare hlače, v katerih sem pred tem tekla na smučeh, take z lépo bombažno podlogo spredaj. Vendar je tudi pri smučarjih-tekačih nastopil napredek, ki so ga prinesli modni oblikovalci. Takšnih hlač preprosto ni več. Hvala bogu pa so še vedno trenerke (ki pa jih ne smemo zamenjevati s hlačami za jogging).

Nekaj zares ljubkega pa je ustreznim ljudem vendarle padlo v glavo skupaj s pisanimi hlačami, vetrovkami in puloverji: lahko, toplo, odbijajoče mokroto itd. Kolikor z vsem navdušenjem pozdravljam to, da sivi gorski športniki ne hodijo več v sive apnenčaste gore, toliko sem zaradi nakupov nove opreme živčna. Takšna vetrovka ne pristaja k poletnim hlačam, pas je rumen in se seveda svetlika, vrvic so nebesno modre, vponke pa vijolične. Smuči se bleščijo travnato zeleno, palice so rožnate. Ali ima kdo takšno

ši vasi) zavijemo desno proti Polzeli (4 km). V Polzeli pod Šenekom zavijemo desno proti Parižju (2 km). V naslednjem zavoju, ko gre cesta proti Savinji, krenemo desno na krajevno cesto proti Podvinu in peljemo po njej dober kilometer, kjer je označen odcep proti Gori Oljki. V križišču gremo levo, naravnost pa pelje pot proti Andražu. Gremo mimo kužnega znamenja in stare, značilne Bolčinove hiše do Juga (gostilna Zabukovnik, 510 m), od koder je asfaltna prevleka, ki so jo podaljšali leta 1991. Od tod sta dve markirani poti na vrh, ki ga dosežemo v pol ure zmerne hoje. Lahko pa se peljemo še dva kilometra po makadamu prav do planinskega doma, na katerem je tabla Šlandrove avtotransverzale.

Planinski dom (725 m) stoji tik pod vrhom Gore Oljke in je doživel zadnjo večjo prenovilo leta 1982. V domu je nad sto sedežev. Odprt je ob sobotah, nedeljah in praznikih, ko dežurajo polzelski planinci, ki so uvedli akcijo »Štirje letni časi«, za katero dobijo

pohodniki ustrezno izkaznico, kamor je treba odtisniti štiri posebne žige, ob odtisu zadnjega pa dobi obiskovalec spominsko značko. Gora Oljka je obvezna točka Savinjske in Šaleške planinske poti.

Goro prvič omenjajo leta 1234 kot Križno Goro. Že sredi 17. stoletja je na vrhu stal križ in verjetno že kapela s kipom sv. Jošta in sv. Neže. Cerkev je od leta 1754 do 1757 zgradil **Janez Nepomuk Meier** po vzoru vzhodnih cerkvá na vrhu hriba Dobriča, kot se je gora prvotno imenovala. Cerkev je dvakrat prizadel požar, prvič leta 1837, drugič leta 1932. Sicer cerkev stoji na živi skali, pod njo pa je še manjše spodnje svetišče.

Razgled z vrha je veličasten. Od bolj znanih vrhov je od tod razgled na Boč, Kum, Mrzlico, Menino, Golte, Raduho, Ojstrico, Peco, Uršljo goro, Pohorje, Paški Kozjak in na doline okrog in okrog; zgrešiti ni mogoče predvsem dimne gobe nad Šoštanjem.

Božo Jordan

plezalno vrh, ki bi pristajala k vsemu temu? Anorak imam sicer še skoraj nov, vendar sploh ne gre nikamor več zraven. Kapa ima barve zemlje, ker je iz Peruja, rokavice so iz ovčje volne in ročno spletene, kar je skoraj bogoskrunstvo. Držaj cepina je turkizen ali kako se že zdaj imenuje takšna barva, dereze so rdeče lakirane (tudi rožnate sem že videla). Majica s kratkimi rokavi, ki gre zraven, je ravno v pranju.

Dovolj imam že vsega in grem v hribe s starim nahrbtnikom. Če srečam kakšnega barvno tako skupaj zmetanega planinca, pa zaprem oči.

Lansko jesensko vreme na Kredarici

Temperaturni povpreček lanske jeseni (1992) je znašal na Kredarici 1,8°. Bil je potemtakem znatno nad dolgoletnim (normalnim) jesenskim temperaturnim povprečkom, ki znaša 0,2°. Skupno je v treh jesenskih mesecih (september, oktober, november) padla na Kredarici 894 mm padavin, delno kot dež, delno kot sneg, kar je 147 odstotkov tamkajšnje normalne jesenske višine padavin. Podrobnosti po posameznih mesecih so naslednje:

Septembrski temperaturni povpreček je znašal 4,4°. Bil je za 0,6° nad normalno vrednostjo. Najvišja temperatura tega meseca je znašala 12,4° (dne 27. septembra). Bila je za 6° pod doslej znano najvišjo septembrsko temperaturo, ki je merila 18,3° dne 11. septembra 1975. Najnižja temperatura tega meseca je znašala -6,6°, zabeležena pa je bila peti dan v mesecu. Doslej najnižji septembrski temperaturni minimum znaša -9,8°, ugotovljen pa je bil 17. septembra 1971.

Povprečna mesečna oblačnost 4,6 desetine pokritosti neba je bila prav tako pod normalno vrednostjo (5,6). Zato je bil odstotek trajanja sončnega sija največji v vseh treh jesenskih mesecih. Sonce je sijalo na Kredarici 250 ur, kar je 49 odstotkov maksimalnega trajanja sončnega sija v tem mesecu.

Skupno je v tem mesecu padlo v desetih padavinskih dneh (štirikrat je vmes tudi snežilo) 214 mm padavin, kar je 112 odstotkov normalne višine padavin. Prva jesenska snežna odeja je ležala samo štiri dni, njena največja debelina pa je merila 15 cm (5. septembra). Prvi sneg na Kredarici je letos zapadel prvi dan septembra. Oktobra se je ozračje na Kredarici ohladilo pod normalno vrednost, to je pod dolgoletni povpreček, ki znaša 0,4°. Letošnji oktobrski temperaturni povpreček je znašal -0,4°. Najvišja mesečna temperatura je bila zabeležena 25., najnižja mesečna temperatura -12,8° pa 14. oktobra. Povpreček mesečne oblačnosti, ki je znašal 7,6 desetine pokritosti neba, je bil znatno

nad normalno vrednostjo (5,1). Zato je bilo število ur sončnega sija skromno. Heliograf je registriral samo 84 ur sončnega sija, kar je komaj 25 odstotkov maksimalnega možnega trajanja sončnega sija v tem mesecu. Zato pa je bilo toliko več padavin. V 22 padavinskih dneh je padlo 361 mm padavin, pretežno kot sneg. Enajstkrat je vmes tudi še deževalo. Ta višina padavin je kar 189 odstotkov normalne oktobrske višine padavin. Snežna odeja je v tej nadmorski višini ves mesec pokrivala pokrajino. Njena največja debelina je merila 70 cm, in sicer zadnji dan v mesecu. Bila je sorazmerno skromna, če jo primerjamo z doslej najdebelejšo snežno odejo Kredarice, ki je znašala 198 cm dne 31. oktobra 1964.

Novembrski temperaturni povpreček (-1,4°) je komaj za malenkost nižji od oktobrskega. Dolgoletni temperaturni povpreček novembra znaša na Kredarici -4,0°. Maksimalna mesečna temperatura je znašala 9,8° dne 25. novembra, najnižja temperatura tega meseca -12,8° (izmerjena 14. novembra) je bila samo za 0,6° nižja od oktobrskega temperaturnega minima. Tudi mesečni povpreček oblačnosti, ki je znašal 5,2 desetine pokritosti neba, je bil pod normalno vrednostjo (6,0). Zato je - kljub občutno krajšim dnevom - heliograf registriral 122 ur sončnega sija, kar je 43 odstotkov maksimalnega trajanja.

Količina padavin se je nekoliko znižala. V 11 dneh sneženja (vmes je še štirikrat deževalo) je padlo 274 mm padavin, kar je 138 odstotkov normalne vrednosti. Dne 17. novembra je zapadlo 55 cm novega snega, kar je v teh višinah občutno povečalo nevarnost snežnih plazov. Snežna odeja je ves mesec prekrivala gorska pobočja, njena največja debelina je merila 130 cm dne 18. novembra. Bila je za dobro polovico nižja od najvišje snežne odeje Kredarice (254 cm dne 20. novembra 1979).

Iz navedenih podatkov zaključimo, da vreme lansko jesen - zaradi preobilnih padavin - planincem ni bilo naklonjeno.

Dr. France Bernot

odmevi

Znana imena slovenstva

Med tistimi, ki so se že lani spomnili naše stoletnice, je bila med drugimi Celjska turistična zveza, ki je v Turističnih objavah 20. novembra 1992 objavila prispevek **Valenta Vidra** »Kocbek in Frishauf, dva zaslužna moža za naše planinstvo«. Avtor sestavka objavlja kratka življenjepisa obeh mož in omenja, da je bil **Fran Kocbek** načelnik Savinjske podružnice SPD od ustanovitve leta 1893 do leta 1927, torej 34 let. Od začetkov, ko je kot navdušen botanik in učitelj